

תזווה בבית הקברות...

הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א

"מעשה נורא שכולו חיזוק באמונה ובהשגחה הנפש מסתתר מאחורי המצבה של בעל המגלה עמוקות", סיפור זה מופיע בפנקס הקהילה בקראקוב, ונותר זכר לדורות, ברצוני להודות לר' יחיאל סבר, שהביא לי צילום מפנקס הקהילה המקורי, ומתוך הכתוב בו אספר לכם עכשיו".

לאחר הסתלקותו של בעל "מגלה עמוקות", בשנת ה'שצ"ג, יום אחד בא לקראקא אברך צעיר ופנה אל גבאי בית העלמין כשבקשה בפיו: מכיון שראה כי בקרבת קברו של הגאון האדיר בעל 'מגלה עמוקות' מצויה חלקת קבר פנויה, מבקש הוא לרכוש חלקה זו עבור עצמו.

גבאי החברה קדישא החל לגעור בו: "מי אתה שתחשוב עצמך ראוי להיטמן במקום קדוש כזה!?" אולם האברך לא הרפה והיה מוכן לשלם סכום נכבד עבור רכישת הקבר. במשך כמה ימים, האברך המשיך להפציר בראש החברא קדישא, עד שהגבאי החל לחשוב בעניין ואמר לעצמו: "הרי הוצאות שמירת בית העלמין מרובות, הקופה ריקה. הנה הזדמנות נדירה למלא את הקופה. אטול ממנו את הכסף ואז יסודר הכל. ומכיון שאני כבר זקן, אין לי מה לחשוש. ימי ספורים, ואילו אברך זה, בבוא יומו, יהיה חסר אונים, כאשר אני לא אהיה כבר בעולם וממילא לא אצטרך למלא את דבריו, ואילו הוא לא ידע אל מי לפנות..."

ממחשבה למעשה, ניגש הגבאי אל האברך, נטל ממנו את הכסף והכניסו לקופת החברא קדישא, אך את הקבר לא רשם על שם האברך. למחרת בבוקר הגיע בעל אכסניה מקומית בבהלה אל גבאי החברא קדישא וסיפר כי האברך שהתגורר באכסנייתו נסתלק לפתע לבית עולמו! נחרד הגבאי חרדה גדולה, שכן אפילו את שמו לא היה האברך מוכן למסור.

אך במחשבה שניה נרגע: הרי אין לאברך זה קרובים וידידים, ואם כך, איש אינו יודע מכל המעשה... שמר גבאי החברא קדישא את הדבר בליבו, והאברך נטמן בחלקה צדדית, הרחק מהחלקה שרכש בחייו, כשעל מצבתו מצוין תאריך פטירתו בלבד. הדבר היחיד שהיה ידוע עליו. באותו לילה בא הנפטר האלמוני אל הגבאי בחלום, כשבפיו טענה: "עשינו עסקה ולא קיימת את חלקך! לכן תובע אני אותך לדין תורה בפני בית דין של מעלה".

נחרד הגבאי מאוד, אולם משהאיר הבוקר אמר לעצמו: "חלומות שווא ידברון ואין לי להשגיח עליהם". החלום חזר על עצמו פעמיים ושלוש, והגבאי הבין שאין הדבר פשוט כלל. נכנס אפוא אל רבה של קראקא, הגאון העצום רבי יואל סירקיס זיע"א, בעל "בית חדש", הב"ח, (הטמון אף הוא בבית עלמין זה) וסיפר לו את כל אשר אירע.

"אל תפחד", אמר לו הב"ח, "כאשר יבוא האברך לפניך שוב בחלום, אמור לו: לא בשמים היא. אם הנך חפץ בדין תורה, בוא לדין תורה בתאריך פלוני בבית דינו של הרב". ואכן, כאשר נגלה האברך אל הגבאי שוב בחלום הלילה, מסר לו הגבאי את דברי הב"ח. האברך הסכים מיד. ביום המיועד התקינו מחיצה בבית הדין, וכאשר הגיעה שעת הדין תורה' שמעו כמין רעש מאחורי המחיצה והבינו שהאברך בא לדין.

ציווה הרב על האברך לטעון כל טענותיו והנפטר סיפר את כל הסיפור. כשסיים, פנה הב"ח אל הגבאי ושאלו: "ומה יש לך להשיב?" "אמת", השיב הגבאי, "כך היה סיפור המעשה, ואולם מעולם לא עלה בדעתי לקבורו במקום זה, שכן אין זה לפי כבוד הרב בעל 'מגלה עמוקות'. ומה עוד, שגם את שם האברך איני יודע, מאחר שלא רצה לומר לי".

פנה הרב לעבר המחיצה ואמר: "אמור לנו מי אתה ומה שמך, ואז נראה אם ראוי הנך להיטמן במנוחת עולמים ליד הגאון בעל 'מגלה עמוקות'. האברך לא הסכים בשום אופן לגלות את שמו, וטעמו שמור עמו.

בעקבות כך פסק הרב: "לכאורה חייבים אנו לקבור את האברך ליד בעל 'מגלה עמוקות', שכן על חלקה זו שילם ממיטב כספו. מאידך גיסא, אין אנו יודעים מי הוא, ואולי אין זה לפי כבודו של המגלה עמוקות' שאברך זה יטמן לצדו. לכן – סיים הב"ח את דבריו – נפתח את הקבר ליד קברו של בעל 'מגלה עמוקות', ואתה – פנה בדבריו אל הנפטר – "אם ראוי אתה להיטמן ליד בעל 'מגלה עמוקות', תעבור לבד אל הקבר אשר קנית בחייך". הגבאים עשו כדברי הרב.

למחרת עם שחר, כשבאו אנשי החברא קדישא אל בית הקברות, נחרדו אל ליבם:

בבית הקבר אברך נחמד

לעילוי נשמת

הרב אלטר אהרן יצחק

הרשקוביץ זצ"ל

י"ז בטבת תשע"ו

עלות העלוין לשבת

200 ₪ בלבד

בנק דיסקונט סניף 56

השבון 215973

ע"ש: SHCH office

אסמכתא למייל:

Shuly3910@gmail.com

הפצה: אלעד, חדרה, נתניה,
בני ברק, פתח תקווה, רחובות,
מודיעין עילית ואחיסמך

העלוין נתרם השבת ע"י

ר' עדיאל בר שאול שיחי'

לע"נ אביו

הר"ר חנוך מלכיאל ב"ר אהרן אלימלך זצ"ל

נלב"ע י"ג אדר א' תשפ"ב

קברו של האברך היה ריק, ואילו הקבר שנחפר ליד קברו של בעל "מגלה עמוקות" היה מלא, ומכוסה בתלולית עפר...

לאחר הסיפור הפלאי הקימו הגבאים מצבה על קברו של הנפטר האלמוני וכתבו עליה: "פה נטמן האברך לא נודע מיהו. יגיד עליו רעו". לאחר שנים נמחק הכתוב מן המצבה. בשנת תקצ"ב הקימו מצבה חדשה על הקבר וחרטו עליה את הדברים הבאים: "ציון לנפש חיה פה מצאנו, ודעת שמה לריק יגענו. יען נמצא קבור ... ותימחנה אותותיו מרוב שנים, אכן יגיד עליה רעו גאון עוזנו, מגלה עמוקות ומגיה חושכנו, כי רב כבודה בשם תפארת, להישאר בדור דורים למזכרת, גבאי הח"ק זאת אל ליבם השיבו ומצבה חדשה על קברו הציבו, תקב"ץ לפ"ק לבריאת ארץ".

"זהו מעשה בעל אמונה נוראה", את המסר העיקרי כבר אמר רבנו מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטינמן זצוק"ל, כאשר הראו בפניו את תמונת המצבה ואת הסיפור המופיע בפנקס הקהילה - כי מכאן הוכחה לאמונה בהשאת הנפש".

צריך לקפוץ למים

הרב אשר קובלסקי שליט"א

הדרך המקובלת, הינה להיכנס לכל פרויקט רק אחרי שיש תוכנית סדורה כיצד הפרוייקט יצליח להגיע ליעדו. אדם ניגש לבנות בית, הוא מגבש תוכנית כספית, יוצר תוכניות אדריכליות מפורטות, ומקבל תוכנית יסודות ועמודים לייצוב הבית ועמידותו. רק כשכל התשתית מוכנה וכל הפרטים משתלבים ומאפשרים את השלמת ביצוע התוכנית - ניתן להתחיל בביצוע הבניה.

אך החשיבה היהודית הפוכה לחלוטין. פעמים יהודי מרגיש שאין לו את הכוחות והיכולות לסייע למקרה הדורש סיוע, הוא חש שאין לו את הקשרים או את היכולות לגייס כספים, לסייע בעצה, או לתמוך במקרה חסד הנקלע לפניו. הוא מתלבט בין לומר 'זה לא בשבילי', 'אני לא מסוגל להרים פרויקט כזה', 'זה גדול מכפי כוחותיי', או לומר 'אני אנסה', 'אעשה כמיטב יכולתי', 'אני לא אומר לא, אעשה מה שאני מסוגל!'

בפרשת שבוע זה, מגלה לנו התורה כי עלינו לבחור בדרך השניה, להיכנס פנימה, לנסות, לעשות את שלנו כמיטב יכולתנו. גם אם הפרוייקט נראה גדול עלינו, גם אם לא נראה שיש לנו את הכוחות, גם אם איננו מרגישים כי זה מתאים לנו - אם משמים זימנו לנו את המשימה, אם משמים הטילו עלינו לסייע למקרה כלשהו - עלינו לנסות לעשות כמיטב יכולתנו, והקדוש ברוך הוא יסייע בידינו להשלים את המשימה.

כך, מגלים חז"ל, לאחר שהוכנו קרשי המשכן וכליו במאמץ גדול ומשותף לכל בני ישראל, כשהגיע משה רבנו להקים את המשכן ולבנותו על מכונו וגילה את כובד המלאכה הכרוכה בכך, תמה איך יוכל להקים את המשכן בידי אדם. הלא הקרשים כבדי משקל, העברת הבריחים בהם היא מלאכת אומן, והרכבת המשכן כולו - זו עבודת כפיים משמעותית!

השיב לו הקדוש ברוך הוא - אתה תעשה מלאכתך בידך, אתה תעשה ככל יכולתך, וראה זה פלא - המשכן יוקם מאליו!

כי יהודי נדרש לפעול ולעשות, גם אם נראה לו שלא יצליח, גם אם בדרך הטבע אין לו סיכוי. יהודי צריך

לעשות כמיטב יכולתו, ולקוות לברכת השם במעשיו, שהיא זו שתוביל אותו לתוצאה הרצויה, או גדולה וברוכה ממנה שבעתים!

ישנו פתגם ביידיש: 'א ייד דארף טוהן, נישט אויפטוהן!' (יהודי צריך לנסות לעשות, לא לנסות להועיל!) - כלומר - יהודי צריך לעשות, הוא נדרש להתאמץ, לפעול, בלי לבחון אם יצליח להשיג, בלי לבדוק אם יצליח להוביל לתוצאה, כי רק בורא עולם קובע איזה מאמץ יצליח, והאם אכן יוביל למטרה. היהודי צריך רק לעשות את שלו, לפעול ככל יכולתו, להתאמץ ככל שלאל ידו, ולקוות לסייעתא דשמיא במעשיו.

יהודי נדרש לא להירתע מהתפקיד שעומד מולו, הוא צריך 'לקפוץ למים', להתחיל בעשייה, להתחיל לפעול. את כל היתר משלים בורא עולם במידה גדושה, מידו הפתוחה הרחבה והמלאה!

איך נהנים בעולם?

הגאון רבי יעקב הורביץ זצוק"ל

בתוך הסוגיא של 'אמונה ובטחון' ייחד רבנו בחיי בספרו חובות-הלבבות מקום גם לתת עצה טובה לאדם כיצד יבחר לעצמו אומנות לצורך פרנסתו, וזה לשונו 'שער הבטחון, סוף פ"ג': "...וכן בשאר החיים, כמו שהטביע בטבע החתול צידת העכברים, ובטבע הנץ צידת מה שראוי לו מן העוף ובטבע האיל צידת הנחשים. וכן יש מן העופות שיצודו הדגים לבד, וכן בטבע מין ומין ממיני החיים נטיה ותאוה אל מין ממיני הצמחים והחיים, הוטבע עליו להיות סיבה למזונו, ותכונת גופו ואבריו ראויין לדבר ההוא,

כפה הארוך והשוק הארוך לעוף, שהוא צד את הדגים, וכשן והצפורן החזק לארי והקרניים לשור ולאיל, ואשר תוכן מזונו מן הצמח לא נתן לו כלי הצייד והטרף. ועל הדמיון הזה תמצא מדות בני אדם וגופותם מוכנות לסחורות ולמלאכות. ומי שמוצא במדותיו וטבעו כוסף אל מלאכה מהמלאכות, ויהיה גופו ראוי לה, ויוכל לסבל את טרחה, יחזר עליה וישים אותה סיבה להבאת מזונו ויסבל מתקה ומרירותה, ואל יקוץ כשימנע ממנו הטרף בקצת העתים, אך יבטח באלקים, שיספיק לו טרפו כל ימי חייו...". עד כאן.

אם כן, נמצאנו למדים שכשם שהקב"ה חקק בכל בריה ובריה מבעלי החיים את אופיו המיוחד לו לצורך השגת פרנסתו, כך גם נתן הקב"ה בכל אדם כוחות גוף, שכל ונפש למלאכה המיוחדת לו. אשר על כן, אם רוצה האדם לדעת לאיזו מלאכה הוא מוכשר, צריך להתבונן לאיזה מלאכה הוא כוסף, ובמלאכה זו יבחר.

את אשר העמיד החובות-הלבבות בעולם הגשמי, רוצים אנו להעתיק אל העולם הרוחני. דבר פשוט ומושכל הוא שהאדם רוצה להתענג וליהנות בעולמו, וכל מי שאינו אמן על עבודת ה', שבירת המידות וכפיית היצר, מחפש כל אפשרות ליהנות. גם אצל שומרי המצוות מוצאים אנחנו את אותה ההשתוקקות, אלא שמשום שמכירים הם את בעל הבריה, מונעים הם את עצמם מכל הנאות העולם האסורות, אולם הרבה מהם רודפים אחר כל הנאה מותרת, למלא את תאוותם.

אכן, כח זה של תענוג אינו כח זר, שלילי או חייוני לאדם. הקב"ה ברא את האדם מתוך כוונה ותכנון שלאדם יהיה רצון עז להתענג, אלא שגילה את אזנו 'שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' וליהנות מזיו

שכינתו" (מסילת ישרים ריש פ"א). דהיינו - תכלית כל הבריאה היא להביא את האדם לידי תענוג, וממילא חייב האדם להיות בעל רצון עצום ועז לתענוג. עבודת האדם היא לכוון את התענוג אל עבר העולם הרוחני, ולא לנסות להשביע את תאוות התענוגים בעולם הגשמי, עליו אמרו חז"ל (מובא במס"י שם) שגם אם יביאו לנשמה כל תענוגי עולם אינה שבעה, משום שהיא מהעליונים, ודומה הדבר לבת מלכים שיביא לה בן כפר את כל תענוגי הכפ, שאינם חשובים אצלה לכלום לפי שהיא בת מלכים. אלא שדוקא משום שכח התענוג הוא כח חזק, מוכרח ויסודי מבין כוחות הנפש שבאדם, יש בו משום ראייה והוכחה למעמדו של האדם. אם רוצה האדם להתענג על ידי ענייני הגשם והחומר - מוכח שלא הצליח לקדש ולרומם את כח התענוג שלו מן החומר לרוח, ומן המוחש למופשט. מי שנהנה ומתענג מ'חכמה חיצונית' הצליח להעלות את נקודת התענוג שלו מדברים חומריים לדברים מופשטים, אולם אל התכלית הרצויה של 'להתענג על ה' - טרם הגיע. רק מי שתענוגותיו הם בתורה - הוא זה שהצליח לקדש, לטהר ולזכך את כח התענוג, ובזה זוכה הוא לעסוק בתכלית העצמית, ואף לקרב את העולם לתכליתו.

בחינה נוספת למדרגת האדם, השייכת גם היא לכח התענוג, היא מידת השקיעות של האדם בדברים השונים בהם הוא עוסק. מי שנהנה מעניין מסויים, חפץ לעסוק בו ללא הרף. רק אילוצים והכרחים ימנעו ממנו מלעסוק בזה, שאם לא כן - אין כל סיבה שימנע מעצמו תענוג. אם כן, לא יתכן מצב בו האדם עוסק בדבר בו הוא מתענג רק בחלק משעותיו הפנויות, ואם אינו פונה בכל עת שיכול לאותו העיסוק - סימן הוא שאין זו נקודת התענוג שלו.

אשר על כן - מי שמתענג על התורה, תמיד יפנה אליה בכל עת ושעה שיכול. רק הכרחים (גשמיים או רוחניים) יגרמו לו להפסיק מתלמודו, וברגע שיסורו ממנו אותם המעכבים - מיד ישוב וילמד. אם אדם לומד תורה לפרקים, רק בחלק משעותיו, סימן הוא שאל 'תענוג התורה' עדיין לא בא.

יתכן שהוא בקי גדול ב'חכמת התורה', אולם ככל חכמה חיצונית ולא כחכמה רוחנית המגלה את רצון ה' בבריאה. שכן מי שמגיע אל הנקודה הפנימית של התורה, המקום בו חש הוא כי 'קודשא בריך הוא ישראל ואורייתא חד' (עיין זיה"ק ויקרא ע"ג). - חש תענוג כה גדול עד שאינו רוצה לעסוק בעניינים אחרים.

מה הקב"ה רוצה ממני?

הגאון רבי שאול אלתר שליט"א

ה'שפת אמת' מפרש את הפסוק 'אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח', שהכוונה 'בזאת' - הוא שעל ידי המלחמה עצמה, היהודי רואה שיש לו מה לבטוח. צריכים להאמין שה' הביא עלי את המלחמה, וזה כולל כל נסיון או קושי, בין הסתרות וקשיים בעבודת ה', ובין נסיון אחר, ו'בזאת אני בוטח' - שהוא יתברך נותן לנו את הכוחות שנוכל להתמודד ולנצח, שהרי רואים שהוא ית"ש מנסה אותנו, שהוא רוצה מאיתנו איזה דבר, וזה גופא נותן את הכוח להתמודד.

ואם הגיעה עלינו תקופה לא כל כך טובה, אין ליפול ליאוש ורפיון או מרה שחורה, אלא נתחזק מתוך אמונה בה'. ואין זה רבותא עבור הקב"ה לעשות לנו ישועה בכל רגע, שהרי נותן לנו חיים מידי יום ביומו

עם כל הנצרך, ובידו ית"ש לשנות את הכל מן הקצה אל הקצה ברגע אחד. אנחנו כיהודים צריכים לחפש בכל שלב בחיים מה הוא ית"ש מבקש מעמנו, מה ה' אלקיך דורש מעמנו, ובזאת לעמוד ולא ליפול.

הרמב"ם אומר שאין ליהודי לומר שצרה זו, היא מקרה, שמי שאומר כן הרי זו דרך אכזריות. הסבר הרמב"ם באומרו 'הרי זו דרך אכזריות', שהנה לכאורה איזה אכזריות יש בזה, אולי יש בלבו מדת רחמנות ובכל זאת לא שם לבו להתעורר מהצרה שהקב"ה מביא, אלא אומר הרי זה מנהגו של עולם, וצריך לומר הרי הוא מקטני אמנה, או שיש בזה מעין כפירה, ומה עניין 'אכזריות' לכאן?

אלא התשובה היא, כי עלינו לעשות חשבון הנפש נוקב ואמיתי, שכן בדרך העולם מחשבת כל אדם בימים כאלו היא לחשוב על עצמו, למשל כאשר המחלה השתוללה בבורו פארק היו כאלו שאמרו שהן אמת בארה"ב ובשאר מקומות שם קורים דברים נוראים, אולם מתגנבת מחשבה שאנחנו נמצאים כאן, וכן מי שגר בארץ ישראל במקום שיש בו פחות אחוזה הדבקות, עושה חשבון לעצמו, שלפי חשבון הסטטיסטיקה הוא נמצא על הצד הטוב, הוא בסדר, כי נדמה לו שהוא במקום יותר טוב, כל אחד מבקש לסבור ולחשוב חשבונות שהוא יותר מוגן.

מי שמרגיש את ההנהגה של הריבונות של עולם, שבכל מקום שהוא הכל תלוי בהנהגת הרבש"ע ורצונו ית"ש, יודע שאין שום הבדל או שינוי היכן נמצאים, ואינו עוסק בחשבונות של עולם, כי כשיודעים שהכל בהשגחתו ית"ש, ובכל צרה טמונה קריאה להתעורר, מבינים שכולנו ביד ה' שעשתה זאת.

ומי שאינו מתעורר לתשובה, אלא עושה חשבונות על איזה צד של הסטטיסטיקה הוא נמצא, ותולה הדבר במקומו ובמנהגו של עולם ומאורעות, תמיד זה בא ביחד עם מחשבה ותחושה של אני את נפשי הצלתי, שהוא ב"ה בריא ונמצא במקום יותר שמור, ואפילו אם ח"ו נדבק עושה לעצמו חשבון שהוא במצב יותר טוב משל השני, ומחפש להיאחז בצד הטוב.

ועל זה אומר הרמב"ם 'הרי זה דרך אכזריות', כי אם היה בו מדת הרחמנות להשתתף בצער הזולת, וכל שכן צער דרבים, לא היה מגיע למחשבות אכזריות שמתעלם ואין מרגיש די בצרת אחרים, אלא היה מתעורר ושומע את הקריאה מלמעלה - שהכל בא מהרבש"ע לעורר אותנו.

צריך לחשוב מה ה' רוצה מכל יהודי, ואין זה משנה אם פה או שם. כשיהודים מתחזקים ביחד ומרגישים בצער הזולת, מתוך רחמנות וערבות הדדית, מתגלה מלכותו ית"ש.

ונהפוך הוא - להפוך את המבט

הגאון רבי שמשון דוד פינקוס זצוק"ל

נקודה מיוחדת המודגשת ביום הפורים היא 'ונהפוך הוא', וצריך להבין מה מיוחד בנקודה זו. בבראשית רבה (ס, טו) על הפסוק 'ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב... ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל' (בראשית כד, סד). כותב המדרש (ומובא ברש"י) 'ותרא את יצחק - ראתה אותו הדור ותוהא (ס"א ותמהה) מפניו'. מה הביאור במדרש זה?

והנה על הפסוק 'ויצא יצחק לשוח בשדה', ישנו עוד מדרש שיצחק הלך לטייל בגן עדן, וכאשר נשאה רבקה את עיניה היא ראתה אותו יוצא מגן עדן.

ומדוע נפלה מעל הגמל? כי דרך היוצאין מגן עדן שרגליהם למעלה וראשם למטה. ולכן "ותפל מעל הגמל" (עיין בספר פענח רזא עה"ת).

אין כאן המקום להרחיב במה שהתרחש בין יצחק לרבקה. אך מה שנוגע לנו הוא שיצחק קיים "ונהפוך הוא" כדרך כל היוצאים מגן עדן שרגליהם למעלה וראשם למטה. שמו של יצחק ג"כ מרמז על נקודה זו - יצחק מלשון צחוק, וצריך ביאור.

במדרש איכה רבתי (פ"ה, יח) מסופר על רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה ור' יהושע ור"ע שנכנסו לרומי, ושמעו קול המונה של רומי מפוטליילוס עד מאה ועשרים מיל. התחילו הם בוכים ור"ע משחק. אמרו: 'עקיבא אנו בוכים ואתה משחק?'! אמר להם: 'אתם למה בכיתם? אמרו לו: 'לא נבכה? שהגרים עובדים עבודת כוכבים וכו' ויושבין בטח ושאנן ושלוח, ובית הדום רגלי אלוקנו היה לשריפת אש ומדור לחית השדה ולא נבכה?!' אמר להם: 'לכך אני משחק - אם כן למכעיסיו ק"ו לעושי רצונו"'.
ובהמשך המדרש: "פעם אחרת היו עולין לירושלים, הגיעו לצופים וקרעו בגדיהם, הגיעו להר הבית וראו שועל אחד יוצא מבית קדשי הקדשים, התחילו הם בוכים ור' עקיבא משחק, אמרו לו: 'עקיבא, לעולם אתה מתמה עלינו, אנו בוכים ואתה משחק?!' אמר להם: 'אתם למה אתם בוכים?!' אמרו לו: 'ולא נבכה מקום שכתוב בו 'זהו הקרב יומת', והרי שועל יוצא מתוכו ועליו נתקיים הפסוק 'על הר ציון ששמים שועלים הלכו בו', אמר להם: 'אף אני לכך אני משחק', רבי עקיבא מסביר להם שדוקא בשועל שיצא מבית קדשי הקדשים הוא מוצא מקור לנחמה. והמדרש מסיים: "ובלשון הזה אמרו לו: 'עקיבא נחמתנו, תתנחם ברגלי מבשר"'.
והנה גם בעת שחלה רבי אלעזר כולם בכו ורבי עקיבא שחק (עי' סנהדרין קא ע"א), שלוש פעמים אנו מוצאים שרבי עקיבא שחק - מה פשר שחוקו של רבי עקיבא?

המרכז של יום הפורים, והנקודה הפנימית של כל המועדים ושל כל התורה כולה, זהו הקשר שבין הקב"ה לעם ישראל. אך ישנה מחיצה גדולה המעכבת בעד קשר זה והיא: הטבע.
נציין דוגמא המוכיחה לנו בפשטות דבר זה: לפני חוטמו של כל אדם נמצאת מתנה גדולה - אויר! ללא אויר היה האדם מת - מדוע אם כן אין האדם מתלהב ביותר ממתנה זו? הרי היה עליו לזעוק "תודה ה' יתברך!"

ההסבר לכך הוא, כיון ש"לכולם יש אויר, לא רק לי. הקב"ה נתן אויר לכל העולם כולו ויחד עם כולם גם אני מקבל". וכן כאשר האדם מגלה בבוקר שיש לו לחם, הוא אינו מרגיש מה מיוחד במתנה זו, שהרי לכולם יש לחם. משל לאדם שנכנס לבית והוא רואה צלחת מלאה בעוגיות. אפשר להתייחס לצלחת העוגיות בשני אופנים. יתכן שבעל הבית הניח עשרים עוגיות עבור עשרים איש, וגם האורח ביניהם. אבל יתכן שהוא הניח עוגיה מיוחדת ואישית עבור האורח ורק הוסיף עוגיות אחרות כדי שהאורח לא ירגיש בחוסר נעימות.

כך בדיוק כאשר אדם נושם אויר. הקב"ה ברא במיוחד עבורו את מנת האויר, אבל יש לקב"ה סיבה שהוא חפץ להסתיר את העוצמה של החסד הזה, ולכן הוא הוסיף עוד כמה מאות מיליארדים מנות

של אויר מסביב, אך בעצם על האדם לדעת שמדובר בחסד שנעשה במיוחד בשבילו!

ועוד דוגמא: אדם נכנס לחנות וקונה שקית חלב. איך הוא מתייחס לשקית החלב? הוא ודאי חושב שהקב"ה הכניס לחנות 500 שקיות חלב לכל האנשים בשכונה וגם הוא בתוכם. אבל האמת היא שהקב"ה הכניס שקית חלב במיוחד למשפחה פלונית באהבה - ורק משום שאנו חיים בעולם של חושך, הקב"ה הסתיר את המעשה הזה והניח מסביב לאותה שקית חלב עוד 499 שקיות אחרות...

וזה ה"ונהפוך הוא" של יום הפורים. בפורים מתגלה לנו האמת לאמיתה, שעלינו להפוך את כל המבט שלנו על הטבע. ונהפוך הוא! אם אותו אדם במכולת חשב עד היום שמונחים שם 500 שקיות חלב, בפורים אנו למדים שזה לא נכון: "יש פה שקית חלב אחת שהקב"ה הכין אותה באהבה עבורי".

פורים - זמן סיום הניסים הגלויים

הרב אהרן שלמה לאער שליט"א

בגמ' יומא (כט.) על הפסוק "למנצח על אילת השחר" (תהלים כב, א), א"ר אסי למה נמשלה אסתר לשחר לומר לך מה שחר סוף כל הלילה אף אסתר סוף כל הנסים עי' שם בגמ'. (ועי' במאמר אילת השחר.)

ועי' בפירוש ענף יוסף וז"ל, הכוונה אף שהיכולת ביד ה' להראות את ידו החזקה בכל דור להדוך קמיו תחתם כאשר עשה במצרים לעינינו. - ראתה חכמתו העליונה להפסיק מעשות נסים נגלים אחר זמן מרדכי ואסתר כי אם נתברר השגחתו יתברך על עם קרובו גלוי לכל העמים עד שהיו רבים מעמי הארץ מתיידיים. והוסר מאפל קדרות עשן הסכלות מאמיני הקדמות מעל פני רוב יושבי תבל. - ובזה מבואר מה שאמרו כך אסתר היא סוף כל הנסים ר"ל סוף צורך הנסים בעבור שהיא סוף חשכת לילה... ואם נמצאו גם בדורות הבאים אח"כ מתי מספר מן המכחישים מאמיני הקדמות לא תחול עליהם החכמה העליונה שהם בטלים במעוטים נגד רוב העולם. והיא תהילתו יתברך שמסתפק בעבדיו המאמינים עכ"ל.

כלומר, שלאחר נס פורים שנעשה במצב הסתר פנים וגילה שהקב"ה שומר על עמו גם כשנראה שהם שרויים בהסתרת פנים, שוב א"צ לניסים כאלו, כי כבר אנו מאמינים שגם בגלות הקב"ה נמצא עימנו.

בעל הענף יוסף ביסוד נס פורים כותב: הנה מעת היות עבודת גילולים בעולם מימי אנוש החלו הדעות להשתבש באמונה, מהם כופרים בעיקר ואומרים כי העולם קדמון, כחשו בה' ויאמרו לא הוא, ומהם מכחישים בידיעתו הפרטית ואמרו "איכה ידע א-ל ויש דעה בעליון" (תהלים עג, יא)... וכאשר ירצה האלקים בעדה או ביחיד ויעשה עמהם מופת בשנוי מנהגו של עולם וטבעו, יתברר לכל בטול הדעות האלה כולם, כי המופת הנפלא מורה שיש לעולם א-לוה מחדשו, וידוע ומשגיח ויכול וכו' ובעבור כי הקב"ה לא יעשה אות ומופת בכל דור לעיני כל רשע או כופר, יצוה אותנו שנעשה תמיד זכרון ואות לאשר ראו עינינו, ונעתיק הדבר אל בנינו, ובניהם לבניהם, ובניהם לדור אחרון. עי' שם כל דבריו.

להצטרפות לתפוצת 'האמונה במייל'

נא לשלוח בקשה למייל shuly3910@gmail.com

